

POMAZÁNÍ V BETANII

Kázání ze soboty 2.4.2022 – br. Michal Balcar

„Šest dní před velikonoce mi přišel Ježíš do Betanie, kde bydlel Lazar, kterého vzkřísil z mrtvých. Připravili mu tam večeři; Marta při ní obsluhovala a Lazar byl jeden z těch, kteří byli s Ježíšem u stolu. Tu vzala Marie libru drahého oleje z pravého nardu, pomazala Ježíšovi nohy a otřela je svými vlasy. Dům se naplnil vůní té masti. Jidáš Iškariotský, jeden z jeho učedníků, který jej měl zradit, řekl: „Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?“ To řekl ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale že byl zloděj: měl na starosti pokladnici a bral z toho, co se do ní dávalo. Ježíš řekl: „Nech ji, uchovala to ke dni mého pohřbu. Chudé máte vždycky s sebou, ale mne nemáte vždycky.“ (Jan 12,1-8)

Příběh o pomazání v Betanii obsahují všechna evangelia. A každá z těchto verzí se od ostatních liší. Marek uvádí, že se vše odehrálo v Betanii, ale dům identifikuje jako dům Šimona malomocného. Cenu specifikuje na 300 denárů a Ježíš uvádí, že ho žena (beze jména) pomazala k pohřbu. Matouš uvádí pouze, že mast stála “mnoho peněz” a zajímavé, že v jeho verzi stížnost pronášejí “učedníci”. Lukáš ženu identifikuje jako “hřšníci” a konflikt se podle něj odehrává kvůli něčemu úplně jinému. Farizeus, který Ježíše hostil, si totiž stěžuje, že Ježíš nepozná, “co je to za ženu.” Jan jako jediný tvrdí, že vše se odehrálo v domě Lazara a hlavně ženu identifikuje jako Marii, Lazarovu a Martinu sestru. V rozdílech je ovšem vidět několik leitmotivů celé události. Hlavně ten, že to byla pro všechny přítomné chvíle nekomfortní, nepříjemná. Pro všechny, kromě Ježíše a ženy/Marie.

Mezi Ježíšem a ženou se odehrálo cosi intimního, blízkého, což neznamená nutně, že se jednalo o věc sexuální povahy, byť je jasné, že okolí to takto vnímalo (farizeus v Lukášově verzi). Tenhle rozměr ovšem sám Ježíš rázně zarazí, když prohlásí, že ho žena pomazala k pohřbu. A my bychom do té intimity mezi Ježíšem a Marií asi vstupovat neměli. Zpovzdálí jen tušíme, že ten okamžik byl pro Ježíše důležitý.

Pojďme společně přemýšlet o něčem jiném. Není na té Jidášově námitce něco pravdy? Jen pro dokreslení kontextu bych rád dodal, že podle Nového zákona je denár denní mzda. 300 denárů je tedy vlastně roční mzda. Zkuste si každý vybavit, kolik ročně vyděláte a představte si, že byste za tyhle peníze koupili mast, kterým někomu (byť vám blízkému) pomazete nohy. Představili jste si to? Asi se shodneme na tom, že to je moc, ne? Tahle událost se odehrála na začátku pašijového týdne. Ježíšovi zbývá jen týden života. O to víc se vkrádá otázka, zda to má smysl. Do rakve se přece dávají “černé papírové boty”, ne?

Jan, jako jediný z evangelistů, vypráví svůj příběh tak, že právě po pomazání v Betanii nastává Květná neděle, tj. vjezd do Jeruzaléma. Ježíš je Kristus a slovo Kristus řecky znamená pomazaný. Z jistého úhlu pohledu tedy právě Marie Ježíše pomazala k jeho hlavnímu úkolu. Aby jako král vjel do Jeruzaléma, zemřel a svým zmrtvýchvstáním smrt porazil.

Příběh o Marii/ženě/hřšnici klade každému z nás otázku, zda laskavost není někdy zbytečný luxus. A odpovídá, slovy Ježíše vcelku jednoznačně, že ne. Laskavost není nikdy zbytečná, není nikdy zapomenuta - i když někdy máme tenhle pocit. Laskavost přesahuje do věčnosti. Skutky zla zmizí a budou zapomenuty. Ale skutky laskavosti budou velebeny až na věčnost. Jan říká, že vůně té masti naplnila celý dům. Vůně té laskavosti naplnila celý dům. Taková je její síla. Laskavost není nikdy zbytečná. Laskavost je silná. Laskavost voní a naplňuje srdce lidí.

Na obrázku je Marie zpodobněna Janem van Scorelem z roku 1530. Jejím tradičním atributem je nádoba s olejem.